

СЎЗ БОШИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент кимё-технология институти

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2021 йил «24» 08 даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2021 йил «25» 08 даги 365 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаблари “Олий таълим давлат таълим стандарти. Асосий қоидалар”, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабларини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	<i>60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги)</i> бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1.	Қўлланиш соҳаси.....	4
1.1.1	<i>60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги)</i> таълим йўналиши малака талабининг қўллани- лиши.....	4
1.1.2	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2.	<i>60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	4
1.2.1	<i>60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....	4
1.2.2	<i>60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	4
1.2.3	<i>60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4	<i>60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	5
2.	<i>60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги)</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....	6
2.1.	Умумий компетенциялар.....	6
2.2.	Касбий компетенциялар.....	7
	Библиографик маълумотлар.....	8
	Келишув варағи.....	9

1. 60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи

60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги, кечки ва сиртқи таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда бакалаврият дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. 60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) таълим йўналиши малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби 60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- бакалаврият битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат Аттестация Комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотни молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотига ўқишга қираётган абитуриентлар, уларнинг ота-оналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) бакалаврият таълим йўналиши - ишлаб чиқариш технологиялари соҳасидаги йўналиш бўлиб, озиқ-овқат технологиясида озиқ-овқат хавфсизлиги мезонларини татбиқ этиш, замонавий ва хавфсиз маҳсулотлар ишлаб чиқаришни таъминлаш, қайта ишлаш, саклаш ва тадқиқ қилишга йўналтирилган воситалар, усуллар мажмуасини қамраб олади.

1.2.2. 60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- озиқ-овқат маҳсулотлари хом ашёлари ва уларни кимёси ҳамда биокимёси;

- озиқ-овқат маҳсулотларини қайта ишлаш технологиялари;

- озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда замонавий технологиялар;

- озиқ-овқат маҳсулотларини сертификатлаш асослари ва хавфсизлик мезонлари;

- озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда ускуна ва жиҳозлар;

- озиқ-овқат маҳсулотларини саклаш ва қадоклаш.

1.2.3. 60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- ишлаб чиқариш;

- илмий-тадқиқот;

- ташкилий-бошқарув;

- лойиҳавий-конструкторлик;

- фойдаланиш ва хизмат кўрсатиш;

- педагогик (умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизимида).

1.2.4. 60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси куйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Ишлаб чиқариш ҳамда илмий-тадқиқот фаолиятида:

- намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;
- участка, цех, бўлим технологи бўлиб ишлаш, ишлаб чиқариш цехини юритиш;
- хом ашё, ёрдамчи материаллар ва маҳсулотларнинг сифатини назорат қилиш;
- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва такомиллаштириш бўйича технологик ечимларни ишлаб чиқиш;
- технологик схемаларни таҳлил қилиш ва технологик параметрларни ҳисоблаш;
- корхонадаги асбоб-ускуналар ва технологик жиҳозларнинг ишлашини таъминлаш, уларни яроқли ҳолатда ушлаб туриш ва қайта тиклаш;
- автоматлаштирилган тизимларнинг инструментал воситалари ва муҳитларини ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;
- буюртмачилар билан ишлаш;
- касбий этика кодексига риоя қилиш;
- техник воситалар, тизимлар, жараёнлар, қурилмалар, материалларни ва янги турдаги материалларнинг таркиби ва ишлаб чиқариш технологиясини амалиётга татбиқ этиш;
- машиналар ва автоматлаштирилган линияларни синовдан ўтказишда иштирок этиш;
- Ўзбекистонда ва хорижда чоп этилган соҳа технологияларига оид илмий-техник ахборотлар ва манбаларни ўрганиш;
- илмий-тадқиқот ишларида иштирок этиш;
- мавзу бўйича илмий-техникавий маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, таҳлил қилиш ва олинган маълумотларни тизимлаштиришда иштирок этиш;
- илмий изланиш натижаларини амалиётга татбиқ этиш.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш ва бошқариш;
- замонавий ахборот технологиялар тизимини яратиш, ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизмларини ишлаб чиқиш;
- ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келишини назорат қилиш;
- касбий муаммоларнинг ечимларини амалиётга татбиқ этиш;
- ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;
- фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорларини қабул қилиш;
- бирламчи ишлаб чиқариш звено ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширган ишининг натижаларини баҳолаш.

Лойиҳавий-конструкторлик фаолиятида:

- технологик регламент асосида ишлаб чиқариш жараёнларини танлаш, хом ашёларга ишлов бериш ва маҳсулотларни ишлаб чиқариш лойиҳасини тузиш;
- намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;
- автоматлаштирилган тизимларнинг инструментал воситалари ва муҳитларини ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;
- лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш;
- амалиётда ахборот технологияларнинг халқаро ва касбий стандартларини, замонавий методологияларни, инструментал ва ҳисоблаш воситаларини ўз ихтисослигига мос равишда қўллаш.

Фойдаланиш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- тизимли ёндошув асосида автоматлаштирилган равишда ишлаб чиқишни такомиллаш-

тириш;

- бажарилаётган тажриба-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, ахборот ва имитацион моделларни ишлаб чиқиш ва тадқиқ қилиш;
- асбоб-ускуналар, қурилмалар, механизмлар ва жиҳозлар, уларнинг ишчи қисмлари параметрлари ва иш ҳолатини ташхис синовларидан ўтказиш.

Педагогик фаолиятида (умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимида):

- умумий ўрта, ўрта махсус касб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича мутахассислик фанларидан назарий ҳамда амалий машғулотларни олиб бориш;
- ўқув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича зарур ўқув-методик ҳужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни татбиқ этиш;
- ўз устида ишлаб ўқитаётган фанига тегишли методлар ва воситаларни мунтазам такомиллаштириб бориш.

2. 60720100 – Озиқ-овқат технологияси (Озиқ-овқат хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиш, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- барқарор ривожланиш ва медиа фалсафа масалаларини касбий фаолиятда қўллай олиш;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниш, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиш ҳамда улардан замонавий илмий асосда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана олиш;
- ахборот технологияларини касбий фаолиятда қўллай олиш, ахборотларни йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаш, ишбилармонлик ёзишмаларини олиб бориш ва электрон алоқаларни олиб бориш, касбий фаолиятда мустақил асосланган қарорлар қабул қилиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай олиш, ўз устида ишлаш ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввурга эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- озиқ-овқат маҳсулотлари биокимёси бўйича билимларни амалиётда қўллаш;
- озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда замонавий технологиялардан фойдаланиш;
- озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда сертификатлаш ва хавфсизлик мезонларини инобатга олиш;
- озиқ-овқат корхоналарининг умумий ва махсус ускуналаридан фойдаланиш;
- озиқ-овқат маҳсулотларининг технологик, медик-токсикологик ва стандарт кўрсаткичларини назорат қилиш;
- меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни излаш, таҳлил қилиш ва ўзларининг профессионал фаолиятларида фойдаланиш.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Озиқ-овқат хавфсизлиги, хавфсизлик мезонлари, ветеринар-санитар назорат, йирик шохли мол, чўчка, майда шохли мол, консизлантириш, субмахсулотлар, музлатиш, дефростация, колбаса махсулотлари, тузлаш, фарш, иссиқлик ишлови, мол ёғи, ичак, озиқ-овқат қўшимчалари, бўлиш, пресслаш, кадоклаш, куйдириш, ковуриш, дудлаш, қуритиш, стерилизация, оксил, фермент, липидлар, углеводлар, минерал моддалар, витаминлар, мускул тўқималари, озукавий қиймат, гўшт микробиологияси, сут технологияси; бижгитилган сут махсулотлари, творог, сметана, музқаймоқ, сут консервалари, қабул қилиш, тозалаш, қанд, сарийёғ, қуритиш, сут нуксонлари, пишлоқ, казеин, дезинфекция, тара, қувурлар, арматура, гомогенизатор, сепаратор, центрифуга, пишлоқ тайёрлагич, творог тайёрлагич, вакуум-буғлатиш қурилмаси, фризер, чиниқтириш қурилмаси, тарози, ҳисоблагич, сув, сарийёғ, сут қанди, туз, зичлик, қовушқоқлик, оптик ва иссиқлик хоссалари;

Консерва, биоз, анабиоз, абиоз, ценоанабиоз, тургор, осмос, плазмолиз, микроб, стерилизация, пастеризация, қуритиш, ивитиш, тузлаш, хужайра ва тўқима тузилиши, вегетатив давр, хом ашё элементлари ҳолати, инспекция, саралаш, навлаш, шарбат ажраташ ва шаффофлаштириш, бланширлаш, деаэрация, гомогенлаш, буғ, чикитлар, пектин, тўлдирувчилар, озиқа, алоҳида тур махсулотлар, хом ашёни сақлаш, қуймалар, маринадлаш, кадоклаш, беркитиш, табиий ва газак консервалар, тушлик консервалар, пюре, қанд, пархезбоп ва болалар консервалари, мураббо, жем, повидло, цукат, желе, компотлар, дигестер, транспортер, конденсатор, буғлатиш аппарати, ювиш машинаси, конденсатор, сепаратор, центрифуга, қувур, вакуум, босим, кесиш, тозалаш, навлаш, инспекция, эсгаустерлаш, пассирлаш, мева, сабзавот, полиз махсулоти, дуккакдилар, кўк нўхот, ширин жўхори, тоmat махсулоти;

Эндосперм, муртак, мойли ўсимликлар, липидлар, захира моддалар, уруғларни намлиги, қуруқ мевалар, органоид, мойлилик, табиий оғирлик, қопловчи тўқима, тўйинган ва тўйинмаган ёғ кислоталар, позицион изомерланиш, мойларнинг зичлиги, функционал гуруҳлар, эриш ва қотиш ҳарорати, этерификация, глицеридлар, переэтерификация, аммонолиз, мойларнинг қуриши, ҳамроҳ моддалар, госсипол, кислота сони, совунланиш сони, йод сони, чақиш, сепарациялаш, ковуриш, форпресслаш, экстракциялаш, кунжара, чақилма, янчилма, шрот, мисцелла, рафинация, ёғларни қайта ишлаш, оқлаш, дезодорация, оқловчи тупроқ, гидратлаш, деаэрация, саломас, соапсток, гидрогенлаш, автоклав, эмульсия, кристаллизация, гудрон, совун, маргарин, майонез, эмульгатор, хроматография, спектроскопия, экспертиза.

КЕЛИШУВ ВАРАҒИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ:

Тошкент кимё-технология институти

Ректор УБ Б.Ш. Усмонов

2021 йил « _____ » _____

КЕЛИШИЛДИ:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим
вазирлиги ҳузуридаги Олий
таълимни ривожлантириш
тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбиқ этиш
маркази

И.А.Каримов номидаги Тошкент
давлат техника университети

Директор М.Эсонов
2021 йил « _____ » _____
М.У.

Ректор С.Туробжонов
2021 йил « _____ » _____
М.У.

Ўзқ-овқат саноати уюшмаси

ЎзФА Микробиология институти

Директор Б.Умиршайхов
2021 йил « _____ » _____
М.Ў.

Директор Қ.Давронов
2021 йил « _____ » _____
М.Ў.